

Vesilaitokset: Lumi sulaa - kiinnittäkää huomiota talousveden laatuun

Suomessa esiintyy vuosittain 2 – 10 vesiepidemiaa, jotka johtuvat tauteja aiheuttavien mikrobien pääsystä talousveteen. Useimmiten vesiepidemia aiheutuu talousvetenä käytetyn pohjaveden likaantumisesta. Pohjavesien likaantumisen riski on aina mahdollinen kun rankkasateet tai lumien sulaminen saavat aikaan runsaita pintavalumia.

Tämän kevään tilanne näyttää todella huolestuttavalta, koska talven aikana koko Suomeen satoi runsaasti lunta. Lumien sulaminen on alkanut nyt voimakkaiden sateiden saattamana, mikä lisää pintavalumien riskiä. Lumien sulamisvesistä osa imeytyy maahan, osan valuessa maan pintaa pitkin lähimpiin painanteisiin. Sulamisvesien myötä ympäristön epäpuhtaudet voivat huuhtoutua pohjavesiin. Tänäkin keväänä tilannetta pahentaa ärhäkkä norovirustyyppi, joka on levittäytynyt ihmiskontaktien kautta ympäri maata ja on jätteiden/jätevesien välityksellä päätynyt (vesi)ympäristöön.

Vesiepidemian estäminen edellyttää ennakoivia toimenpiteitä. Olisi suotavaa, että vesilaitokset, erityisesti pohjavesilaitokset, tehostaisivat nyt kevään aikana pohjaveden ja siitä valmistetun talousveden laadun seuranta mahdollisten muutosten havaitsemiseksi. Muutama ylimääräinen tutkimuskerta saattaa pelastaa arvaamattomilta kustannuksilta, sillä pienikin vesiepidemia voi maksaa kunnalle ja vesihuoltolaitokselle välittöminä tai välillisinä kustannuksina satoja tuhansia euroja.

Jokaisella vesilaitoksella tulisi viimeistään nyt arvioida, millaisen uhan tämän kevään lumien sulaminen aiheuttaa talousveden tuotannolle. Onko veden käsittely ja erityisesti desinfiointi riittävä raakaveden mahdollisesti joutuvien mikrobien tuhoamiseksi? Akuutein kiire varautumiseen ja riskinarviointiin on erityisesti niillä vedenottamoilla, joille kevät on joskus aikaisemminkin aiheuttanut talousveden laatuun liittyviä ongelmia.

Erikoistutkija Ilkka Miettinen
Erikoissuunnittelija Outi Zacheus
Tutkija Tarja Pitkänen
Tutkija Ari Kauppinen